

ПРЕДСТАВИТЕЛНА ВЛАСТ НА УПРАВИТЕЛЯ НА ДРУЖЕСТВОТО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ

Милена ЦВЕТКОВСКА¹

¹ Катедра „Правни науки“, Икономически университет – Варна, България. E-mail: tsvetkovska@ue-varna.bg

JEL K12

Резюме

Дружеството с ограничена отговорност (ООД) е капиталово търговско дружество от затворен тип. Един от най-важните въпроси в правната уредба на ООД е свързан с органите за управление на дружеството. Въпросът за правното положение на управителя на ООД представлява голям интерес за теорията и практиката, поради това, че капиталовото търговско дружество осъществява своята стопанска дейност и постига своите цели посредством лицата, които изпълняват функциите на негови органи представители. За това и въпросите относно начина на представяване на дружеството, са от първостепенно значение за успешното му участие в търговския оборот. **Актуалността на изследването** се определя и от факта, че определянето на обема на представителната власт на управителя е не само с теоретично, но и с голямо практическо значение за дейността на ООД, обусловено от обективна социална необходимост за прецизиране на границите на неговите правомощия. Целта на тази статия е характеризирането на представителната власт на управителя, като се акцентира на момента на нейното възникване и прекратяване и на нейния обем. В изследването се прави теоретичен анализ на нейните особеностите, като се разглежда правната регламентация, различните теоретични становища и съдебната практика. Въз основа на анализа се очертават основните дискуссионни моменти и се правят конкретни изводи и предложения за усъвършенстване на правната уредба.

Ключови думи:

управител, търговско право, представителна власт, обем на представителната власт

© 2017 Икономически университет – Варна

Цитиране: ЦВЕТКОВСКА, М. (2017) Представителна власт на управителя на дружеството с ограничена отговорност. *Известия. Списание на Икономически университет – Варна*. 61 (4). с. 302 - 314.

Въведение

Управлението на едно дружество е средството, с което то функционира и преследва своята цел. (Меворах, Лиджи, Фархи, 1926, с. 508). Управителят е органен представител на дружеството с ограничена отговорност, който се избира от общото събрание. (Ланджев, 2003, №11). Поради това въпросите, свързани с представителната му власт, са особено важни във връзка с изясняване на въпроса с границите и обема на тази власт. Възможно е управителят със своите действия да надхвърли този обем. В този случай трябва да се даде отговор на въпроса, дали тези действия ще обвържат дружеството и каква ще е неговата отговорност. Целта на тази статия е характеризирането на представителната власт на управителя, като се акцентира на момента на нейното възникване и прекратяване и на нейния обем. На тази основа се правят предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на правната уредба в Търговския закон (ТЗ).

Обект на изследване е нормативната регламентация на представителната власт на управителя на ООД в действащото законодателство. За осъществяване на поставената цел, авторът си поставя следните задачи: а) анализ на момента на възникване и прекратяване на представителната власт; б) теоретичен анализ на обема на представителната власт; в) анализ на съдебната практика в контекста на квалифициращите представителната власт белези. **Методологичната основа** на изследването е свързана с използването на разнообразни методи като: формално-юридически сравнително-правен, анализ, синтез, индукция и дедукция.

1. Възникване и прекратяване на представителната власт

На първо място, необходимо е да се изясни началният и крайният момент на възникването и съществуването на представителната власт. По този въпрос теорията и практиката има две противоречиви становища. Според първото, което е строго формално, вписването на посочените обстоятелства в Търговския регистър има единствено конститутивно значение и само при наличието на такова вписване може да се каже, че управителят е овластен да сключва сделки от името и за сметка на дружеството. Това становище се основава на чл.140, ал. 4 ТЗ. Това тясно тълкуване на закона би могло да създаде възможности за злоупотреба от страна на трети лица, които биха се позовали на липсата на представителна власт. Възможна е и обратната хипотеза – трети недобросъвестни лица да са узнали за решение на Общото събрание за освобождаване на управителя, но въпреки това да сключат сделка с него, като се позовават на липса на вписване на посоченото обстоятелство. В този случай би могло да се стигне до несп-

раведливи резултати, както за самия управител, така и за дружеството, представявано от него. От една страна, той вече е освободен с решение на общото събрание и не би трябвало да може да обвързва дружеството със своите волеизявления. От друга страна, формално той все още се води управител и може да се представя като такъв пред третите лица, които няма как да знаят за неговото освобождаване. В същото време е възможно третите лица да са запознати с това решение, но опирайки се на строго формалния подход на закона, да игнорират този факт и да продължат да договарят с управителя, чиято представителна власт е отпаднала.

Второто становище в теорията и практиката поддържа тезата, че конститутивното действие на вписването на овластяването и освобождаването на управителя в Търговския регистър се отнася само за третите добросъвестни лица, а за всички останали посочените обстоятелства възникват по силата на решението на общото събрание. Това се предвижда в чл. чл. 141, ал. 6 ТЗ. Възприемайки становището за оповестителното действие на вписването се гарантират интересите на дружеството, защото по отношение на недобросъвестните лица представителната власт ще се счита за прекратена и той няма да има възможност да сключва по-нататъшни сделки, а защита ще получат само третите добросъвестни лица, които се опират на истинността на вписаните в търговския регистър обстоятелства.

Във връзка с това се поставя въпросът какво е съотношението между двете разпоредби на чл. 141, ал. 4 и ал. 6 от ТЗ и коя от тях трябва да се прилага преимуществено. Авторът приема, че ал. 6 би трябвало да има приоритет над ал. 4 поради няколко съображения.

На първо място това би било в съответствие с чл. 3, §6 Директива 101/2009/ЕО, който предвижда, че дружеството може да противопостави факти и обстоятелства на трети лица само след оповестяването им в съответните регистри, но посоченото правило отпада ако то успее да докаже, че третите лица са запознати с тях. Тук възниква въпросът с тежестта на доказването за знанието на третите лица. Би следвало, основавайки се на принципите в гражданския процес, тя да лежи върху самото дружество, тъй като то е субектът, който се ползва от това доказване и извлича от него положителни правни последици за себе си.

Възприемането на това становище има подкрепа и в един от основните принципи на нашето право, според който по-новият закон отменя по-стария. Тъй като ал. 6 на чл. 141 е приета от законодателя в един по-късен момент от ал. 4, би следвало да се приеме, че в случая има мълчалива отмяна.

На следващо място, по пътя на системното тълкуване на разпоредбите на ТЗ, уреждащи представителната власт на органите на управление на капиталовите дружества може да се направи изводът, че законодателят е имал предвид да даде превес именно на третите добросъвестни лица, като осигури само на тях защитата на конститутивното действие на вписването в търговския регистър. По отношение на другото капиталово дружество – АД, е възприето именно правилото, че вписването и заличаването имат конститутивно действие само по отношение на третите добросъвестни лица. От тук би могъл да се направи изводът, че посочената уредба би следвало да се прилага и спрямо управителя на ООД.

Моментът на възникването и прекратяването на представителната власт на управителя е особено важно относно сделките, сключени без представителна власт и тяхното действие спрямо третите лица.

Ако управителят е освободен с решение на общото събрание, но сключи сделка от името на дружеството с трето лице преди да е заличен като такъв от търговския регистър, тази сделка ще е висящо недействителна на основание чл. 301 ТЗ. Тя ще се валидизира, ако търговецът не ѝ се противопостави незабавно след узнаването за нея. Първоначално сделката няма да породи действие, освен ако не настъпи допълнителната предпоставка за изрично отрицателно волеизявление на търговеца, с което той да я отхвърли. На практика, следвайки буквалното тълкуване на закона, се получава точно обратният ефект. Сделката поражда правни последици до момента, в който тя не бъде отхвърлена от дружеството. Законът, обаче, не определя съдържанието на понятието „незабавно“. Така може да се стигне до една несигурност в търговския оборот, тъй като не е ясно кой е крайният момент, до който дружеството може да се противопостави на сделката. Третите лица ще са поставени в едно неоправдано дълго положение на изчакване решението на дружеството. В този смисъл би трябвало да се помисли за един разумен срок, след изтичането на който да се счита, че такова противопоставяне няма налице.

Във връзка с това се поставя проблемът по повод определянето на компетентното лице, което следва да се противопостави на сделката, тъй като това по принцип трябва да е самият управител. Ако отново се възприеме строго формалният подход на закона за конститутивното действие на вписването, представителната власт на новия управител ще бъде ограничена за сметка на тази на освободения вече управител, а решението на общото събрание би било ирелевантно. Освен това, възможно и много вероятно е да има назначен нов управител, който все още да не е вписан в търговския регистър. От една страна, само управителят може да се противопоставя на сключената сделка, а, от друга стра-

на, след решението за неговото освобождаване той вече няма право да представлява дружеството и неговите действия не обвързват дружеството. В този случай би трябвало да се внесе яснота относно това, кой от двамата управители точно ще трябва да направи волеизявлението за отхвърляне на сделката.

Това е още един аргумент в полза на твърдението, че по отношение на недобросъвестните лица вписването в търговския регистър на възникването и заличаването на представителната власт на управителя би следвало да има само оповестително действие. Така се дава възможност на новоизбрания управител на дружеството, дори и той още да не е вписан в търговския регистър, да се противопостави на сделката веднага след узнаването за нея. По този начин в най-пълна степен се отчита и волята на общото събрание, което вече е гласувало доверието си на новия управител.

По аналогичен начин правната уредба би трябвало да се приложи и спрямо недобросъвестния управител, който знаейки, че няма правомощия да представлява дружеството, сключи такава сделка. В този случай ако третите лица, с които управителят е сключил сделката, не знаят, че управителят е с прекратени правомощия, сделката би следвало да се приеме за действителна, а управителят ще носи отговорност пред дружеството за причинените вреди. Относно характера на тази отговорност в теорията се застъпват различни становища [Герджиков, 2004, с. 57], [Стойчев, 1992, №2], [Йосифова, 2006, №8], [Гоцев, 1979, с. 88], [Розанис, 1993, №4], [Даскалов, 2007, №3 и 4]. Авторът възприема тезата, че тя би следвало да се определи като деликтна, тъй като между него и дружеството вече липсва договор и представителната му власт е прекратена по силата на решението на общото събрание.

С оглед защитата на третите добросъвестни лица би било добре да се предвиди *de lege ferenda* това негово изявление да бъде съпроводено с решението на общото събрание за освобождаването на стария управител като доказателство за неговата представителна власт. Така ще бъдат защитени едновременно и интересите на дружеството, а също и тези на третите лица.

2. Обем на представителната власт

Важен въпрос относно границите на представителната власт на управителя е свързан с възможността, предвидена в ТЗ, да се назначат двама или повече управители. Следвайки изискванията на ТЗ, те ще могат само заедно да сключват сделки, които да обвързват дружеството. Така, ако само един от управителите сключи дадена сделка, то тя ще е сключена без представителна власт и за да породи своите правни последици отново по силата на чл. 301 ТЗ, необходимо

условие ще е липсата на незабавно противопоставяне от страна на другите управители. За да се избегне ограничаването на правомощията на управителя при тази хипотеза се поставя въпросът дали би било възможно в дружествения договор да се впише, че се прави конкретизация и ограничение в размера или вида на сделките, които да се сключват съвместно или самостоятелно. Едно такова разрешение би създадо неяснота по отношение на третите лица, които няма как да знаят какви са границите на правомощията на всеки един от управителите и така би могла да се застраши сигурността на търговския оборот. Това би означавало да се предвиди двоен режим на представителство на ООД, което ще противоречи на идеята на законодателя. В подкрепа на това становище е и Директива 2009/101/ЕО, която предвижда, че противопоставяне на третите лица може да има само по отношение на общата представителна власт, а що се отнася до други ограничения в дружествения договор, свързани с конкретни сделки, те не биха могли да се противопоставят на третите лица, дори и да са вписани. Ако евентуално все пак има такива ограничения, те ще имат значение само за вътрешните отношения между управителя, сключил конкретната сделка и дружеството.

По отношение на определяне на обема на представителната власт на управителя в теорията и практиката се поставя и въпросът за неговите възможности за сключване на сделки с недвижими имоти и евентуалната опасност от надхвърляне на този обем. ТЗ в чл. 137, ал. 1, т. 7 е предвидено, че решението за сключване на посочените сделки се взема от общото събрание. В същото време самата сделка се сключва от управителя като оперативен орган на дружеството. Възниква въпросът действителна ли би била разпоредителна сделка, сключена от управителя преди да е взето решение на общото събрание за нейното сключване. Според някои автори, решението на общото събрание и волеизявлението на управителя за сключване на сделката трябва да са налице без значение на последователността на тяхното осъществяване. Другото становище е обратното, в смисъл, че решението на общото събрание задължително трябва да предхожда сключването на сделката от управителя.

Съдебната практика в това отношение е противоречива, което доведе до постановяване на Тълкувателно решение на ВКС(1). С него се подкрепя първото становище, като се приема, че решение на общото събрание на ООД по чл. 137, ал. 1, т. 7 ТЗ не е необходимо условие за действителност на разпоредителна сделка с недвижим имот, сключена от управителя (Русчев, Косев, 2011, №4), (Георгиев, 2012, с. 405-408).

Наистина за придобиване и отчуждаване на вещни права върху недвижими имоти от ООД е необходимо освен волеизявление на управителя, който да

склучи сделката, също така и решение на общото събрание. Това е един сложен фактически състав, но законът не предвижда изрична последователност за осъществяването на двата юридически факта, включени в него. Дори и решението на общото събрание да е взето след сключването на сделката, би трябвало да се приеме, че то ще има действието на нейното потвърждаване.

Второто становище подкрепя идеята, че решението на общото събрание е условие за действителност на сделката и трябва да е налице преди нейното сключване. Ако такова разрешение липсва, сделката би била нищожна поради противоречие със закона. Тъй като нищожната сделка не може да се валидизира, дори и след нейното сключване да бъде взето решение на общото събрание, то ще е без правни последици и сделката ще трябва да се сключи повторно.

Считам, че това второ становище не следва да бъде подкрепено, тъй като подобно тълкуване на чл. 137, ал. 1, т. 7 ТЗ, би довело до ограничаване на възможността на дружеството да направи последваща преценка на сключената вече сделка и ако реши да приеме. Освен, това по този начин твърде много се ограничава представителната власт на управителя, което противоречи на идеята на законодателя.

Поради тези съображения считам, че трябва да бъде подкрепено първото становище. Негова слабост е, че в закона не е определено в какъв период след сключване на сделката от управителя би трябвало да се постанови решението на общото събрание. С оглед сигурността и бързината на търговския оборот, би могъл да се предвиди *de lege ferenda* срок, в който общото събрание да се произнесе дали одобрява сделката, защото в противен случай една такава сделка не би могла да породи правни последици неограничено във времето.

В практиката се поставя се въпросът как следва да се тълкува понятието разпоредителна сделка по смисъла на чл. 137, ал. 1, т. 7 ТЗ и трябва ли в приложното поле на този текст да попадат предварителният договор и учредяването на ипотека върху недвижим имот.

Предварителният договор създава само облигационно правоотношение между страните, при което няма прехвърляне на вещни права. Поради това няма изискване в закона към момента на неговото сключване да са налице всички необходими предпоставки за действителност на самата сделка. Отчитайки този факт и с оглед на необоснованото и безпричинно ограничаване на обема на представителната власт би следвало да се приеме, че за неговото сключване не е необходимо решение на общото събрание, а то може да бъде дадено и в един по-късен момент.

Относно ипотека, в теорията е безспорно, че тя е действие на разпореждане с недвижим имот. Доколкото, обаче, с нея не се извършва прехвърляне

на имота, тя няма отчуждително действие. В този смисъл е и съдебната практика(2), която приема, че за ипотекирането на имота, доколкото то няма отчуждителен характер и с него не се засягат правата, не е необходимо решение на общото събрание. Това становище се подкрепя и от правната теория (Марков, 2008, с. 215).

Друг проблем, свързан с представителната власт на управителя, е каква ще бъде неговата отговорност, ако действията му са във вреда на дружеството. Поставя се въпросът, дали в този случай дружеството би могло да защити своите интереси като се позове на твърдението, че такива действия надхвърлят обема на предоставените на управителя правомощия. Отговорът на този въпрос, според автора, следва да е положителен, тъй като дружеството не би упълномощило управител с обем правомощия, които да увредят неговите интереси. Тук по аналогия следва да се приложи чл. 40 ЗЗД, отнасящ се до договорните представители. Следвайки принципа, че гражданското право се прилага по отношение на търговците субсидиарно, ако друго не е изрично предвидено в ТЗ, би следвало да се приеме, че разпоредбата е приложима и при управителя на ООД. В този случай сделката би трябвало да се приеме като висящо недействителна и ще остане възможност за представлявания да я потвърди изрично ако прецени, че тя не е увреждаща за него. Другата страна не би трябвало да може да влияе върху нейната действителност (Таков, 2008, с. 264-304), (Конов, 1996).

Съдебната практика, от друга страна, приема, че в случаите по чл. 40 ЗЗД е налице нищожност, като основанията са противоречие на закона и противоречие на добрите нрави, което е и преобладаващото мнение в доктрината (Павлова, 2002, с. 620-622).

Според автора това второ становище не би следвало да бъде подкрепено, тъй като ако сделката е нищожна, то така ще се даде възможност на недобросъвестни трети лица също да се позовават на недействителността. В случая увреден от сделката е единствено представляваният и само той може да се позовава на нейната нищожност.

На следващо място се поставя проблемът за представителната власт на управителя при хипотезите на договаряне сам със себе си. Въпросът тук е дали е допустимо спрямо него да се прилага разпоредбата на чл. 38, ал. 1 ЗЗД.

Дискусионният въпрос произтича от това, че чл. 142 ТЗ предвижда, че управителят не може да извършва конкурентна дейност, освен ако общото събрание не го освободи от посоченото ограничение. В правната доктрина някои автори защитават тезата, че при управителя на ООД не би следвало да се осъществява освобождаване от забраната за договаряне сам със себе си (Йосифова,

2001, с. 80), тъй като общото събрание не е представителен орган и то не може да иземе функциите на управителя и да даде разрешение за извършване на посочените правни сделки. Поради това те би следвало да се определят като нищожни. При договаряне сам със себе си интересите на представлявания са застрашени в по-голяма степен, отколкото при извършване на конкурентни сделки, и по това те се различават (Таков, 2008, с. 55). Конфликтът на интереси е с още по-голяма интензивност, когато има и реално увреждане на интересите на дружеството (Таков, 2008, с. 285-294). Поради тази причина в теорията се застъпва становището, че правилата, с които се забранява конкурентна дейност, не са специални по отношение на чл. 38, ал. 1 ЗЗД, поради което не изключват приложното поле на посочената разпоредба (Колев, 2009, с. 253), (Герджиков, 2008, с. 142). Тези изводи се застъпват и в някои решения на съдебната практика. (4).

Съществува и друго становище, според което договарянето сам със себе си е допустимо при сключването на сделки от страна на управителя на ООД, освен в случаите ако това изрично не е изключено с решение на общото събрание (Бобатинов, 2008, №6). Приема се, че ако сделката не излиза извън обичайната дейност на дружеството и не се отклонява съществено от пазарните условия, е налице презумпция за съгласие за договаряне сам със себе си (Герджиков, Таджер, Стефанов, Касабова, Бузева, 2011, с. 102). Този извод може да се направи и от аналогичното разрешаване на въпроса при акционерното дружество, като другия вид капиталово търговско дружество, за което е изключено приложението на чл. 38, ал. 1 ЗЗД. С аргумент от по-силното основание щом в посочения случай сделката е действителна, въпреки, че е увреждаща интересите на дружеството, то тя би била действителна и само при хипотеза на договаряне сам със себе си, тъй като при него е налице само потенциален конфликт на интереси (Касабова, 2010, с. 119-125). Поради тези съображения авторите, поддържащи това становище приемат, че допустимостта на договарянето сам със себе си би могла да намери приложение и по аналогия в уредбата на ООД, тъй като то също е капиталово търговско дружество. Като недостатък на застъпената теза се посочва факта, че изключването на приложението на договарянето съм със себе си по отношение на АД е изключение и не може да се тълкува разширително и да се прилага по аналогия. Ако се приеме този тълкувателен подход, това би означавало, че уредбата на представителството на ООД ще съдържа празнина, докато за АД въпросът има специално разрешение. С оглед на това, режимът на представителството в двата вида капиталови дружества да бъде уеднаквен и да се преодолее тази празнина, би могло да се предвиди *de lege ferenda* включването на аналогична разпоредба и в материята за ООД.

В отговор на този спор в теорията и практиката, ВКС се произнесе в посоченото вече Тълкувателно решение № 3, в което посочва, че в случая приложението на посочения текст е неприложимо за сделките, сключени от управителя на ООД.

Авторът се придържа към второто становище и направените в Тълкувателно решение № 3 изводи, че ограничението на чл. 38 не би следвало да намира приложение по отношение на управителя на ООД. Дори и управителят да представява две търговски дружества, които договарят едно с друго, той изявява тяхната воля като техен представител, а не прави волеизявление от свое име. Освен това, дори и със сключената сделка на дружеството да бъдат причинени имуществени вреди, неговите интереси биха могли да бъдат защитени, тъй като за него остава възможността сделката да бъде обявена за недействителна ако договорката е във вреда на дружеството.

Заклучение

В заключение, направеният анализ на правната уредба на представителната власт на управителя на ООД, както и обобщаването на доктриналните позиции и съдебна практика, потвърждават значението на определянето на нейните граници с оглед последиците от извършените действия. Като основни дискуссионни въпроси могат да се посочат:

- ✓ конкретизиране на момента на възникване и прекратяване представителната власт и определяне действието на вписването на посоченото обстоятелство като конститутивно или оповестително;
- ✓ определяне границите на представителната власт при назначени двама или повече управители;
- ✓ изясняване на обема на представителната власт по повод сключването на разпоредителни сделки с недвижими имоти;
- ✓ анализиране на отговорността на управителя при сключването на сделки във вреда на представляваното дружество;
- ✓ решаване на въпроса относно сделките, сключени от управителя при договаряне със себе си

От тази гледна точка, приемаме за обоснован извода за необходими промени в правната уредба на представителната власт на управителя на ООД, в посока на нейното прецеизиране. **De lege ferenda** може да бъде препоръчано следното:

- С оглед защитата на правната сигурност да се предвиди изрично, изявлението на новоназначения управител за противопоставяне на сделка, сключена без представителна власт от стария управител, да бъде съпроводено с решението на общото събрание за освобождаването му.

- Чрез корекция на законодателния текст да се предвиди срок, в който общото събрание да се произнесе дали одобрява сделката на разпореждане с недвижими имоти, сключена от управителя.

- Чрез подходяща редакция режимът на представителството в капиталовите дружества да бъде уеднаквен и да се предвиди включването в обема на представителната власт на управителя съгласието на дружеството за договаряне сам със себе си, както е при АД.

Бележки

- ¹ Тълкувателно решение №3 от 2013 по тълк. д. № 3 от 2013 на ОСГТК на ВКС
- ² Решение № 140 от 10.09.2012 г. на ВКС т. д. № 329/2010 г., II т. о.
- ³ Решение № 567 от 4.11.2008 г. на ВКС по т. д. № 54/2008 г., I т. о.

Литература

1. Бобатинов, М. (2008) Договаряне сам със себе си при търговските сделки. Търговско и конкурентно право, № 6.
2. Георгиев, А. (2012) Практически въпроси на собствеността. София: Труд и право, 405-408.
3. Герджиков, О., Таджер, В., Стефанов, К. Касабова, Т. Бузева. (2011) Капиталови търговски дружества. София: Труд и право, с.102
4. Герджиков, О. (2008) Търговски сделки. София: Труд и право, с. 142.
5. Герджиков, О. (2004) Коментар на Търговския закон. Книга втора, София, с. 57.
6. Гоцев, В. (1979) Договорна и деликтна отговорност. Сравнение и конкуренция, София, с. 88.
7. Даскалов, В. (2007) Отговорността на членовете на управителните органи на капиталовите дружества – договорна или деликтна. Търговско право, № 3; № 4.
8. Йосифова, Т. (2001) За потвърждаване действията без представителна власт. Търговско право, № 4, с. 80.
9. Йосифова, Т. (2006) Деликтна ли е отговорността на управителния съвет на акционерно дружество за причинени на последното вреди. Пазар и право, № 8.
10. Касабова, К. (2010) Закрила на акционерите в обикновено и публично акционерно дружество. Труд и право, с. 119-125.

11. Колев, Н. (2009) Относно правото на встъпване на търговеца по чл. 29 ТЗ. Сборник в памет на проф. д-р Живко Сталев. София: Сиела, с. 253.
12. Конов, Тр. (1996) Недействителност на сделката по чл. 40 ЗЗД. Търговско право.
13. Ланджев, Б. (2003) За капиталовия характер на дружеството с ограничена отговорност. Пазар и право, № 11.
14. Марков, М. (2008) Ипотеката. София: Сиби, с. 215.
15. Меворах, Н., Лиджи, Д., Фархи, Л. (1926) Коментар на закона за задълженията и договорите. София: Печатница Херман Поле и С-ие.
16. Павлова, М. (2002) Гражданско право. Обща част. София: Софи-Р, с. 620-622.
17. Розанис, С. (1993) Отговорност на управителя пред търговското дружество. Български законник, № 4.
18. Русчев, И., Д. Косев. (2011) Придобиване и отчуждаване на имоти в ООД без решение на общото събрание. Търговско и конкурентно право, № 4.
19. Стойчев, Кр. (1992) Имуществена отговорност на членовете на управителните съвети, директорите и управителите на търговските дружества на капитала. Търговско право, № 2.
20. Таков, Кр. (2008) Доброволно представителство. София: Сиби, с. 55, с. 264-304, с. 285-294.

POWER OF REPRESENTATION OF THE MANAGER OF A LIMITED LIABILITY COMPANY

Milena Tsverkovska

Abstracts

The Limited Liability Company (LLC, or ООД in Bulgarian) is a closed-type commercial company with share capital. One of the most important issues in the legal arrangement of an LLC concerns the company's management bodies. The matter of the legal standing of the LLC manager is of great interest from both theoretical and practical viewpoints, since a commercial company with share capital performs its economic activity and attains its goals through the persons functioning as its lawful representatives. That is why the issues regarding the manner of representation of the company, are fundamental to the successful participation of that company in the commercial circulation process. **The topicality of the study** is also determined by the fact that the definition of the scope of a manager's power of representation has not just theoretical, but also huge practical importance for the activity of the LLC due to an objective social necessity for establishing the limits of his/her authority. The purpose of this article is to characterize the power of representation of the manager with a focus on the times of its initial occurrence and termination, as well as on its

scope. The study analyses from a theoretical perspective the limits of the power of representation, together with the multitude of speculative opinions and the existing judicial practice. Using this as a foundation, the study outlines the main discussion points, draws particular conclusions and makes proposals for further improvement of the applicable regulations.

Key words: *manager, commercial law, power of representation, scope of the power of representation.*